

ปัญหาในการจัดตั้งและดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

นางวชิราวัลย์ จักรทอง

004411

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๒๓

PROBLEMS IN ESTABLISHING AND OPERATING THE
CO-OPERATIVE STORE IN HIGH SCHOOL IN BANCKOK METROPOLIS

Mrs. Vachiravan Chukthong

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School

Chulalongkorn University

1980

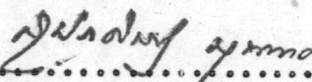
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาในการจัดตั้งและดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร

โดย นางวชิราวัลย์ จักรทอง

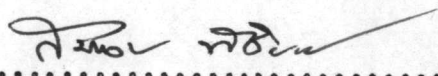
ภาควิชา ศึกษาศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

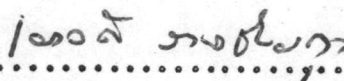
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยระดับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

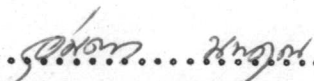

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประสิทธิ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เขาวดี รางชัยกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อุ่นตา นพคุณ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาในการจัดตั้งและดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร

ชื่อนิสิต นางวชิราวัลย์ จักรทอง

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา ๒๕๒๒

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาในการจัดตั้งและดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นกรรมการดำเนินการกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนรัฐบาล ที่สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และได้ดำเนินการกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าขึ้นในโรงเรียนแล้วอย่างน้อย ๑ ปี จำนวน ๒๔๔ คน และได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น ๓ กลุ่ม ตามขนาดโรงเรียน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักของลิเกิร์ต (Likert) วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นปัญหาเป็นรายข้อกระทง โดยใช้ค่าที (t - test) วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนข้อกระทงที่เป็นปัญหาใน ๓ กลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และเปรียบเทียบค่ามีซิมิลเลขคณิตของข้อปัญหาที่มีความแปรปรวนเป็นคู่ ๆ โดยวิธีของนิวแมน - คูเอล (Newman - Keuls Test)

ข้อค้นพบ

หัวข้อปัญหาที่พบว่าเป็นปัญหาของการดำเนินงานสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนทั้ง ๓ กลุ่ม
ร่วมกันดังนี้

ปัญหาในระยะก่อนจัดตั้งและดำเนินการสหกรณ์ร้านค้า ส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านต่อไปนี้

๑. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์
๒. ความร่วมมือที่สหกรณ์ร้านค้าได้รับจากสมาชิกและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
๓. ความรู้ความเข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์
๔. การเตรียมทุน

ปัญหาในระยะระหว่างดำเนินการสหกรณ์ร้านค้า ส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านต่อไปนี้

๑. การเก็บสต็อกสินค้า
๒. ความร่วมมือที่สหกรณ์ร้านค้าได้รับจากสมาชิกและบุคคลที่เกี่ยวข้อง
๓. ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากร
๔. การจัดการเกี่ยวกับการเงิน

ปัญหาในระยะหลังดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าไปแล้ว ๑ ปี ส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านต่อไปนี้

๑. การเช็คสต็อกสินค้า
๒. ความร่วมมือที่สหกรณ์ร้านค้าได้รับจากสมาชิกและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

Thesis Title Problems in Establishing and Operating the Co-operative
Store in High School in Bangkok Metropolis.

Name Mrs. Vachiravan Chukthong

Thesis Advisor Taveevat Pittayanon, Ph.D.

Department Educational Research

Academic Year 1979

ABSTRACT

The purpose of this research was to study problems in establishing and operating the co-operative store in high school in Bangkok metropolis. A sample consisted of 284 members from different committees of the co-operative store activities in high school in Bangkok metropolis that had been operating more than one year. The sample was separated into three groups according to the size of the schools. Data were collected by using rating scale questionnaires, constructed by the author according to the Likert form. The problem items were detected by using the t - test method. The differences of the mean scores of each of these items among the three groups were analyzed by one way analysis of variance, and the Newman Keuls method, for post hoc comparison of variance, between all possible pair of means.

Major findings : The problem items that were the problems in operating the co-operative store in the three groups of schools were as follow.

The problems before establishing and operating the co-operative store.

- 1. The information services and distribution of knowledges in cooperative.
- 2. Cooperation from members of the co-operative store and others.
- 3. Knowledge and understanding about the principle and the method of the cooperative.
- 4. Preparation of the funds.

The problems during the operating period.

- 1. Keeping the stocks.
- 2. Cooperation from members of the co-operative store and others.
- 3. The efficiencies of personal in operating the co-operative store.
- 4. The financial management.

The problems in operating the co-operative store after one year.

1. Stock checking
2. Cooperation from members of the co-operative store and others.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาและความเอาใจใส่ของอาจารย์
ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็น และตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ ของการวิจัย ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา
ณ โอกาสนี้

อนึ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ทวีวัฒน์ เจริญสุข รองผู้อำนวยการสันนิบาต
สหกรณ์แห่งประเทศไทย ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์ ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของ
แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ตลอดจนจัดหาเอกสารต่าง ๆ ที่มีประโยชน์ต่อการวิจัย

อีกผู้หนึ่งที่ผู้วิจัยจะต้องกราบขอบพระคุณคือ อาจารย์วีไล หมัดบ้องด้วง เจ้าหน้าที่ฝ่าย
ส่งเสริมโรงเรียน กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่เื้ออำนวยการ
เอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการสหกรณ์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่กองวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวง
เกษตรและสหกรณ์, คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยไปทำการ
วิจัย, คุณวิจิตรภา ภูมพลบุตร, คุณสุรพิณ - รพีพรรณ กายทวาร สิบเอกธานีทร์ สาริกานนท์
และน้อง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัย

สุดท้าย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ร้อยเอก จิรายุส จักรทอง ที่ให้ความช่วยเหลือด้าน
ค่าใช้จ่ายและพาหนะที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้กำลังใจและเอาใจใส่บำรุงดูแลสุขภาพของผู้วิจัย
ด้วยดีเสมอมา

วชิราวัลย์ จักรทอง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ณ

บทที่

๑ บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๓
สมมติฐานของการวิจัย	๓
ข้อตกลงเบื้องต้น	๔
ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย	๔
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	๔

๒ วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	๗
------------------------	-------	---

๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๕๘
----------------------	-------	----

ประชากร	๕๘
---------	-------	----

กลุ่มตัวอย่าง	๕๘
---------------	-------	----

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๕๙
----------------------------	-------	----

การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๓
---------------------	-------	----

การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๔
--------------------	-------	----

บทที่	หน้า
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๘
๕ สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	๑๒๔
ข้อค้นพบ	๑๒๔
อภิปรายผล	๑๓๓
ข้อเสนอแนะ	๑๔๑
บรรณานุกรม	๑๔๒
ภาคผนวก	๑๔๖
ประวัติผู้เขียน	๑๕๖

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามขนาดของโรงเรียนและแบ่งตามสถานภาพของตัวอย่าง	๕๔
๒ จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน	๖๓
๓ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของข้อกระทงที่เกี่ยวกับปัญหาด้านต่าง ๆ ในระยะก่อนจัดตั้งและค่าเงินการกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน	๗๐
๔ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของข้อกระทงเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในระยะระหว่างดำเนินการกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน	๗๓
๕ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของข้อกระทงที่เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ในระยะหลังดำเนินการกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนแล้ว ๑ ปี	๗๖
๖ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์ภายในโรงเรียน โดยวิธีการศึกษาจากตำราต่าง ๆ	๘๔
๗ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์ภายในโรงเรียน โดยวิธีการศึกษาจาก Mass Media ต่าง ๆ	๘๕
๘ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความต้องการร่วมกันของคณะกรรมการ นักเรียน และคณาจารย์โรงเรียนภายในโรงเรียนในการที่จะซื้อสินค้าต่าง ๆ ในราคายุติธรรม	๘๖

ตารางที่

หน้า

๔	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความร่วมมือ ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า โดยการลดชั่วโมงการ สอนหรือหน้าที่หลักของบรรดาครูอาจารย์ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม สหกรณ์ร้านค้า	๘๗
๑๐	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความร่วมมือ ของคณะครูอาจารย์ นักเรียน และคณาธิการโรงเรียนที่มีต่อกิจกรรมสหกรณ์ ร้านค้า โดยการบริจาคเงินหรือทรัพย์สินบางอย่างเพื่อใช้เป็นทุนในการ ดำเนินงานกิจกรรมสหกรณ์	๘๘
๑๑ ๑๑	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความร่วม มือของคณะครูอาจารย์ นักเรียน และคณาธิการโรงเรียนที่มีต่อกิจกรรมสหกรณ์ ร้านค้า โดยการเสียสละเวลาส่วนตัว เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานสหกรณ์	๘๙
๑๒	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความรู้ความ เข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์ของนักเรียน	๙๐
๑๓	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความรู้ความ เข้าใจในหลักการและวิธีการสหกรณ์ของคณาธิการโรงเรียน	๙๑
๑๔	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาจำนวนทุนที่ ได้จากเงินฝากของสมาชิก	๙๒
๑๕	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาจำนวนทุนที่ ที่ได้จากเงินบริจาค	๙๓
๑๖	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาจำนวนทุนที่ ได้จากเงินบำรุงการศึกษา	๙๔

ตารางที่

หน้า

๑๗	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาจำนวนทุนที่ได้จากการกู้ยืม	๙๕
๑๘	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาการจ้างพนักงานขายประจำร้านสหกรณ์ โดยไม่ต้องอาศัยครูอาจารย์ นักเรียน หรือคนงานภารโรง	๙๖
๑๙	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาการใช้ช่วงเวลาในเวลาราชการของคณะกรรมการดำเนินงานในการสืบราคาสินค้าและสั่งซื้อสินค้าเข้าร้าน	๙๗
๒๐	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาสถานที่เก็บสต็อกสินค้าอย่างมั่นคง	๙๘
๒๑	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความร่วมมือของหัวหน้าสถานศึกษาที่มีต่อกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า โดยการบริจาคเงินเพื่อใช้เป็นทุนในการดำเนินงานและขยายกิจการสหกรณ์ร้านค้า	๙๙
๒๒	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความร่วมมือที่หัวหน้าสถานศึกษามีต่อกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า โดยการอนุมัติให้ยืมเงินบำรุงการศึกษามาเป็นทุนในการดำเนินงานและขยายงานกิจการสหกรณ์ร้านค้า	๑๐๐
๒๓	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความร่วมมือที่ผู้บริหารโรงเรียนมีต่อกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า โดยการบริจาคเงินเพื่อใช้เป็นทุนในการดำเนินงานและขยายกิจการสหกรณ์ร้านค้า	๑๐๑
๒๔	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความร่วมมือที่สมาชิกมีต่อกิจกรรมสหกรณ์ โดยการเข้าร่วมประชุม	๑๐๒

ตารางที่	หน้า
๒๕ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความร่วมมือที่สมาชิกมีต่อกิจกรรมสหกรณ์ โดยการนำสินค้ามาฝากขาย	๑๐๓
๒๖ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความชำนาญในการดำเนินงานของพนักงานสต็อกสินค้า	๑๐๔
๒๗ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหাজำนวนบุคลากรที่ทำหน้าที่เช็คสต็อกสินค้า	๑๐๕
๒๘ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความเข้าใจในการเช็คสต็อกสินค้าของพนักงานเช็คสต็อกสินค้า	๑๐๖
๒๙ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาช่วงเวลาพนักงานเช็คสต็อกใช้เช็คสต็อกสินค้า	๑๐๗
๓๐ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหাজำนวนสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม	๑๐๘
๓๑ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาสมาชิกสมัครเข้าร่วมเป็นผู้ดำเนินการกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า	๑๐๙
๓๒ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาการบริจาคเงินของสมาชิกให้กิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า	๑๑๐
๓๓ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาการแสดงความคิดเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินงานของกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า ...	๑๑๑
๓๔ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวของคะแนนปัญหาความร่วมมือที่ผู้บริหารโรงเรียนมีต่อกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้า โดยการลดจำนวนชั่วโมงการเรียนการสอนหรือจำนวนชั่วโมงในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหลักให้แก่ครูอาจารย์ที่เป็นคณะกรรมการดำเนินงาน	๑๑๒

ตารางที่

หน้า

๔๓ ผลการเปรียบเทียบค่ามัชฌิม เลขคณิตของปัญหาความชำนาญในการดำเนินงานของพนักงานสต็อกสินค้าของกลุ่มโรงเรียนขนาดพิเศษ, ขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ๑๒๒

๔๔ ผลการเปรียบเทียบค่ามัชฌิม เลขคณิตของปัญหาความเข้าใจในวิธีการเช็คสต็อกสินค้าของพนักงานสต็อกสินค้าของกลุ่มโรงเรียนขนาดพิเศษ, ขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ๑๒๓

๔๕ แสดงการหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ๑๖๕

๔๖ แสดงคะแนนและความถี่ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อกระทง ในระยะก่อนจัดตั้งและดำเนินการกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน ๑๗๓

๔๗ แสดงคะแนนและความถี่ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อกระทง ในระยะระหว่างดำเนินการกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน ๑๗๔

๔๘ แสดงคะแนนและความถี่ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อกระทง ในระยะหลังดำเนินการกิจกรรมสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนแล้ว ๑ ปี ๑๗๖